

Elizabeth H. Winthrop

De genadestoel

Roman

Vertaald uit het Amerikaans door
Maaïke Bijnsdorp en Lucie Schaap

HOLLANDS DIEP
AMSTERDAM
2018

Oorspronkelijke titel: *The Mercy Seat*
Oorspronkelijk uitgegeven door: Grove Press, 2018
© Elizabeth H. Winthrop, 2018
© Vertaling uit het Amerikaans: Maaïke Bijnsdorp en Lucie Schaap
© Nederlandse uitgave: Hollands Diep, Amsterdam 2018
Omslagontwerp: Bij Barbara, Amsterdam
Typografie: Crius Group, Hulshout
Foto auteur: © Meagan Reilly

ISBN 978 90 488 4078 6
ISBN 978 90 488 4079 3 (e-book)
nur 302

www.hollandsdiep.nl
www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

Hollands Diep is een imprint van Overamstel Uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Adin
Ter herinnering aan Mark

‘And the mercy seat is waiting
And I think my head is burning
And in a way I’m yearning
To be done with all this weighing of the truth
An eye for an eye
And a tooth for a tooth
And, anyway, I told the truth
And I’m not afraid to die.’

– Nick Cave, ‘The Mercy Seat’

I

Lane

Als Lane de winkel van het pompstation uit komt, zit de hond hem op het stoffige kruispunt op te wachten, alert en gretig, de oren gespitst en zijn zwarte tong stijf tussen de hijgende kaken. Hij lijkt een soort kruising tussen een draadhaar en een pitbull, één brok pezig spierweefsel en een zorgelijke kop. Als kind had hij ook zo'n hond gehad, tot zijn vader die had neergeschoten in de suikerrietvelden achter het huis, hij paste er goddomme voor een hond in huis te houden die bij echtelijke ruzies voor de vrouw des huizes koos. De hond was niet meteen doodgegaan. Lane had haar zo goed mogelijk opgelapt en een slaappleats voor haar gemaakt in het houthok, waar hij haar water en voer had gebracht en haar wond had verzorgd tot ze een paar dagen later opeens verdwenen was, waarschijnlijk weggelopen om te sterven.

De hond springt kwiek op van de stoffige weg, draait een rondje en volgt Lane als hij naar de vrachtwagen loopt die op het enige schaduwplekje staat, onder een boom. Lane blijft staan en draait zich om. Hij kijkt naar de hond, dan naar de winkel verderop, een plomp, wit gebouw van betonblokken dat staat te bakken in de hitte op het kruispunt. De aftandse rolgordijnen binnen zijn naar beneden getrokken tegen de namiddagzon en de afbladderende letters van het TEXACO-logo die op de ruit geschilderd staan herhalen zich als schaduw op het

gescheurde canvas eronder. Lane vraagt zich af of het dier een zwerfhond is of van de mensen hier, de vrouw met het zwarte haar achter de toonbank die zonder iets te zeggen zijn geld had aangepakt, de man die nu door de garagedeur naar buiten komt, zijn hemdsmouwen opgerold over armen met olievlekken. De man van de vrouw, vermoedt Lane; hij had door de deuropening achter de toonbank een woonvertrek gezien, suddervlees geroken.

Lane schraapt zijn keel. 'Hallo, is die van u?' roept hij.

De man spuugt als hij naar de pomp loopt, waar een auto staat te wachten om te worden volgegooid en schudt nee.

Lane gooit de hond een stukje gedroogd vlees toe dat hij heeft gekocht met het muntgeld dat de commandant hem heeft toegestopt en loopt verder naar de truck, een felrode International Harvester-vrachtwagen uit 1941. Alles eraan lijkt op een of andere manier bol, vindt Lane: dikke bolle wielkasten, een bolle motorkap, bolle achterlichten en koplampen, die verbazing lijken uit te stralen. En misschien zou de wagen ook wel verbaasd zijn als hij wist wat er in de plaatijzeren laadbak stond die op het onderstel was gemonteerd. Lane had in Angola staan toekijken toen ze hem inlaadden, de houten stoel met de rechte rugleuning die er heel onschuldig zou hebben uitgezien als de leren riemen op de armleuningen en de houten sport tussen de twee voorpoten er niet waren geweest. Hij had iets heel anders verwacht, een of ander metalen geval met draden en knopjes. Het feit dat de stoel eruitziet als een gewone stoel verontrust Lane, de eenvoud ervan heeft iets uitgesproken naargeestigs.

Hij maakt het portier van de vrachtwagen open en klimt achter het stuur.

Seward zit op de bijrijdersstoel met een niet aangestoken sigaar tussen zijn dikke lippen. Hij is een forse, kinloze man

met een nek zo breed dat het lijkt of zijn hoofd er niet op rust maar eruit groeit, zoals bij een parkiet.

Seward werpt Lane vanaf de andere kant van de versnellingsbak een blik toe. 'Ik dacht al dat je 'm gesmeerd was,' zegt hij. Als hij spreekt, wiebelt de sigaar tussen zijn lippen.

Lane kijkt naar de lege velden om hen heen, de kruisende grindwegen die zich vlak uitstrekken naar het oosten, westen, noorden, zuiden, naar alle kanten. 'Waar zou ik naartoe moeten?'

Seward wijst naar het zakje gedroogd vlees. 'Tevreden?'

Lane biedt Seward bij wijze van antwoord een reep aan.

De dikzak neemt de sigaar tussen duim en wijsvinger uit zijn mond en blaast zijn adem uit alsof hij een trek had genomen. 'Te verrekte heet om te eten,' zegt hij, maar hij neemt de reep toch van Lane aan en scheurt er een stuk af met zijn snijtanden.

Het is te warm om te eten, een genadeloos hete nazomer, maar toen ze waren gestopt zodat Seward even zijn slechte been kon strekken, had Lane toch gezegd dat hij honger had, zoals hij toen ze langs de vorige pomp reden had beweerd dat hij naar de wc moest. Zes jaar zit hij al achter de tralies en droomt hij van dingen als gedroogde vleesreepjes, M&M's, porselein onder zijn billen. Nu mag hij wegens goed gedrag naar buiten, chauffeur spelen voor Seward en zijn stoel, en wil hij zolang het nog kan genieten van zijn gedroogde vleesrepen. Hij wíl ze willen; de omstandigheden verlenen dit voorproefje van de vrijheid een bitterzoete smaak. 'Het is nooit te warm voor vlees als je al jarenlang alleen maar pap krijgt,' zegt Lane, maar hij speelt alleen maar met het reepje dat hij zelf pakt, draait het hardgedroogde vlees tussen zijn vingers. Uiteindelijk gooit hij het in de richting van de hond die bij het open portier van de wagen zit. 'Net de hond die ik als kind had,' zegt hij.

Seward gromt. 'Als kind. En wat ben je nu dan? Een man?'

Lane zegt niets. Hij is vierentwintig. Hij kijkt hoe de hond het vlees ophapt en doet dan vanaf zijn plaats achter het stuur alsof hij het dier een trap wil geven. ‘Sukkel!’ zegt hij, als de hond achteruitdeinst. ‘Sukkel!’ Hij slaat het portier dicht en de commandant en zijn gevangene vervolgen hun weg.

Dale

Terwijl hij de tank van de wachtende auto volgooit, kijkt Dale de vrachtwagen na die wegrijdt richting het zuiden. De wagen veroorzaakt een stofwolk die in een langzaam wegtrekkende zuil blijft hangen. Het is een droge maand geweest, oktober, al weken geen druppel regen.

Hij slaat zijn blik neer. Damp trilt om zijn hand terwijl de benzinetank volloopt. De cijfers op de meter van de pomp tikken traag omhoog en stoppen met een klik bij vijftwintig als hij de hendel loslaat. Hij hangt de slang terug en draait de dop weer op de tank.

Hij steekt zijn hoofd door het open autoraampje. 'Vijftwintig cent.' Drie vochtig glimmende gezichten kijken terug: vader, moeder en tussen hen in op de voorbank een klein meisje, boerenmensen in een geleende of zuurverdiende auto. In een reismand op de achterbank ligt een baby te slapen.

De bestuurder laat twee munten van tien cent en een van vijf in Dales wachtende hand vallen, even vies en vettig als de man vuil is van het werk op het land. 'Komen we daarmee tot Houma?'

'Lijkt me wel.' Dale komt overeind. Hij stopt de hand met het geld in zijn zak en kijkt de wegrijdende auto na, tot die verdwijnt in de stofzuil die er nog steeds hangt. Dan draait hij zich om en loopt over het zinderend hete terrein naar de winkel.

De hond is in de schaduw van de watereik gaan liggen, waar de vrachtwagen heeft gestaan. Het is niet hun hond, maar dat wordt hij steeds meer nu hij al ruim twee weken hier rondhangt. Ze zijn niet echt hondenmensen, maar Ora zegt dat ze hem wel eten moet geven zolang hij hier is, hoe vaak Dale ook zegt dat hij hier alleen maar blijft omdat ze hem eten geeft.

De bel aan de winkel deur klingelt als hij naar binnen gaat. Het is er net zo warm als buiten, maar er is tenminste nog een ventilator. Ora zit op een kruk achter de toonbank, haar zwarte haar klam tegen de zijkant van haar gezicht geplakt. Ze kijkt verwachtingsvol op van haar tijdschrift en Dale bedenkt dat hij haar niets te bieden heeft, niets te zeggen. Hij is alleen maar binnengekomen om binnen te komen. Hij haalt zijn hand door zijn haar, dat stijf staat van het zweet en het stof, en leunt tegen de ijskast. 'Ruikt goed,' zegt hij.

'Mmmm.'

Dale kijkt naar zijn vrouw, ze kijkt onbewogen terug.

'Wild?' vraagt hij.

Ze kijkt weer in haar tijdschrift. 'Varkensvlees.'

'Dat varken gaat lang mee.'

'Mmm.'

'Heb je het koel genoeg? Ik kan de ventilator dichterbij zetten,' biedt hij aan.

'Gaat best.' Ze kijkt niet op.

'Ik heb de bougies van de wagen verwisseld,' zegt hij. 'Hopelijk lag het daaraan.'

Ze kijkt op, weet duidelijk niet waar hij het over heeft.

'De motor sloeg steeds af,' legt hij uit.

Het interesseert haar niet en ze kijkt weer in haar tijdschrift.

Dale klopt op zijn borstzak, op zoek naar sigaretten, en ontdekt dat hij het pakje in de garage heeft laten liggen. Hij krabt op zijn

hoofd, kijkt net zo ingespannen naar zijn vrouw als zij in haar tijdschrift tuurt, met ogen die niet over de bladzijde bewegen.

Uiteindelijk kijkt ze op. ‘Wat?’

‘Hoezo?’ vraagt hij.

Ze slaat haar tijdschrift dicht en staat op. ‘Het vlees zal wel zo ongeveer klaar zijn,’ zegt ze, en ze loopt naar achteren en trekt de deur achter zich dicht.

Dale wrijft in zijn ogen. Hij zet zich af tegen de ijskast en loopt door de winkel naar de deur. Daar blijft hij door de ruit in de verte kijken, waar de weg verdwijnt in een trillende luchtspiegeling.

Ora

In de keuken zet Ora het gas laag en loopt zonder eerst de deksel op te tillen om een blik in de pan te werpen via de hordeur aan de achterkant snel naar buiten. Tot voor kort viel die met een vertrouwde klap dicht, maar vorige week heeft Dale viltkussentjes op het deurkozijn geplakt. De stilte klinkt Ora luider in de oren dan de knal van hout op hout die altijd over het land galmde. Het bezorgt haar een ongemakkelijk gevoel. Voorheen keek de negerjongen verderop tussen de katoenrijen op bij het geluid en zag haar dan staan, nu blijft hij katoen plukken en in een jute zak stoppen zonder haar op te merken.

Ze gaat op het houten trapje zitten dat met zijn drie treden de afstand overbruggt tussen de deur en het erf achter het pompstation, dat aan de akker grenst. Cicaden gaan als ratelaars tekeer. Ze vraagt zich af of Dale nog steeds binnen tegen de ijskast naar haar stoel staat te staren alsof de plek die ze had ingenomen alsnog dat ene antwoord zal geven waarop hij hoopt. Ze staat zichzelf niet toe zich af te vragen waar Tobe is. Er is al weken geen brief uit Guadalcanal gekomen. Dale en zij hebben het er niet over, alsof door het te benoemen het slechte voor teken bewaarheid zou worden. Het is haar opgevallen dat de afwezigheid van hun zoon na al die jaren tussen hen dezelfde soort afstand veroorzaakt als zijn komst in hun leven achttien jaar geleden. Toen wensten ze stiekem hun oude leven terug

en gaven ze allebei in stilte de ander de schuld dat ze dat kwijt waren, nu wachten ze ongerust zwiiggend op de post en nieuws van het front in de Stille Oceaan.

Ze kijkt op als ze druk vogelgekwitter hoort en ziet een mus achter een havik aan over de akker schieten. Aan de andere kant van het gebouw hoort ze een auto langszoeven, even later ziet ze hem op de weg richting het oosten in de verte verdwijnen. Soms voelt het vreemd om op een kruising te wonen, waar bijna iedereen die ze ziet ergens naar op weg is, terwijl zij voor het leven dat ze leidt nooit ergens heen hoeft. Toen Tobe nog jonger was en vaak bij haar achter de toonbank zat, voordat hij oud genoeg was om de pomp te bedienen of Dale een handje te helpen in de garage, verzonnen ze verhalen over de mensen die in de winkel kwamen: de vrouw met de hoed was op weg naar New Orleans voor haar verjaardag, het gezin met de tweelingbaby's verhuisde naar Californië, de man met de zakdoek was op de vlucht voor de politie. Ze verzint geen verhalen meer, vraagt zich alleen nog dingen af.

De jongen op de akker is bijna aan het eind van zijn rij. Hij draagt geen hemd en zweet. Hij zal een jaar of negen, tien zijn en is een van de vele negers die in pachtershutjes op het omliggende land wonen en hun leven leiden alsof het pompstation van Dale en Ora niet bestaat. Ze hebben geen behoefte aan benzine, halen alles wat ze nodig hebben bij de plantagewinkel een paar kilometer verderop. Zo is het al sinds Dale de pomp twintig jaar geleden van zijn oom erfde en ze van New Orleans hierheen waren verhuisd. Aanvankelijk dacht Ora dat een en ander vast zou veranderen als zij de pomp eenmaal zouden runnen. Ze zag het voor zich als een soort ontmoetingsplek, een trefpunt voor zwart en blank, net als de plattelandswinkel in Natchez waar ze zelf is opgegroeid. Maar Dale deelde dat visioen niet, nog steeds

niet, en er is helemaal niets veranderd. Het bordje ALLEEN VOOR BLANKEN van Dales oom hangt nog steeds op de deur. De eenzaamheid die Ora voelt wordt versterkt door de wetenschap dat ze hier omgeven is door een complete gemeenschap waar ze geen deel van uitmaakt. Door Tobes afwezigheid wordt dat gevoel van afzondering alleen maar erger.

In een opwelling roept Ora naar de jongen, Dale kan de pot op. Bij het horen van haar stem kijkt de jongen op en laat zijn handen langs zij zakken, één hand leeg, de ander om de bovenkant van de zak geslagen. Hij wacht. Ora trapt haar sandalen uit en loopt over het zand naar de akkerrand. Hij slaat haar argwanend gade.

‘Heb je honger?’ vraagt ze hem.

Hij antwoordt niet.

‘Ik heb varkensstoof op het fornuis staan,’ zegt ze. ‘Te veel. Zal ik je wat brengen?’

‘Nee, dank u, m’vrouw.’ De jongen werpt een blik over zijn schouder, over de akker, waar anderen in de verte aan het plukken zijn.

‘Geen honger?’ vraagt ze.

Hij draait zich naar haar om en als hij zijn schouders ophaalt rijzen zijn schouderbladen als vogelbotjes op onder zijn donkere huid.

‘Stukje chocola misschien?’

Zijn ogen schieten heen en weer. Hij zegt geen nee.

Ora vist een half leeggegeten doosje chocoladekaramels uit haar zak. Ze schudt er een paar op haar handpalm en kijkt de jongen aan: ja?

Hij zet zijn zak neer en loopt naar de akkerrand waar Ora staat. Ze laat de chocolaatjes in zijn opgehouden hand vallen. Hij bekijkt de bruine balletjes argwanend, maar ook nieuwsgierig.

‘Proef maar.’

Hij stopt er een in zijn mond en terwijl hij erop sabbelt, licht hij zijn gezicht verbaasd op. ‘Da’s geen chocola,’ zegt hij.

‘Er zit karamel in.’

De jongen slikt het door. ‘Zulke chocola heb ik nog nooit geproefd.’

Er klinkt geroep over de akker. De jongen kijkt nogmaals die kant op. Dan kijkt hij Ora weer aan met een blik die om toestemming vraagt.

‘Ga maar,’ zegt ze, en ze wuift met haar hand. Hij stopt de rest van de chocolaatjes in zijn zak en loopt snel weg over de kluitige grond. Terwijl ze hem nakijkt weet ze zeker dat Dale vanuit de deuropening achter haar ook staat te kijken, meent ze zeker te weten dat ze zijn afkeurende blik voelt. Maar als ze zich omdraait, is de deuropening leeg en is ze alleen.

Dale

Dale loopt naar de toonbank om het geld uit zijn zak in de kassa te doen en hoewel het Ora altijd in één keer lukt, moet hij de la tot drie keer toe dichtduwen voor hij blijft zitten. Naast de kassa ziet hij het tijdschrift dat Ora op de toonbank heeft laten liggen, het augustusnummer van *Life* met op de voorkant een foto van een militair in uniform die een chic geklede vrouw op de wang kust. De kop luidt: 'Afscheid van een soldaat'. Dale knippert met zijn ogen. Hij denkt aan januari, toen ze zich met z'n drieën in de Bantam hadden gepropt en zwijgend naar New Orleans waren gereden, Ora trillend, Tobe vastbesloten en Dale zelf gewapend tegen elke mogelijke emotie. Hij ziet de jongens voor zich die op een kluitje bij de stoeprand stonden toen ze aankwamen, waar ze op de bus wachtten die hen naar het trainingskamp zou brengen. Ze waren in spijkerbroek, niet in uniform. Hun moeders huilden. De meeste vaders leken zich ongemakkelijk te voelen. Dale ook. Hij blijft naar het omslag kijken met de geüniformeerde man en de berustende vrouw. 'Afscheid van een soldaat'. Zeg dat wel.

De bel boven de deur klingelt en als Dale opkijkt, ziet hij dat het Benny Mayes is die de pomp 's nachts bedient. De jongen is van Tobes leeftijd en is de jongste van Art Mayes' tiental, allemaal opgegroeid op het stuk grond een paar kilometer verderop dat Art op zijn tachtigste nog steeds bewerkt. 'Ik kwam

alleen even zeggen dat ik er ben,' zegt Benny.

Dale knikt ter begroeting en legt het tijdschrift met de voor-
kant omlaag terug. 'Je bent vroeg,' zegt hij. 'Het is nog geen
zes uur.'

Benny haalt zijn schouders op. 'Toch niks anders te doen,'
zegt hij. Hij komt naar Dale toe met een papieren zak in zijn
hand, die hij hem over de toonbank aangeeft. 'Van ma,' zegt hij.
'Vijgen. We hebben een stuk of wat bomen die bomvol hangen.'

Dale pakt de zak aan. 'Bedank haar namens mij,' zegt hij.

'Ze is blij dat ze er vanaf is.'

'Bij ons kan ze ze altijd kwijt.' Dale ruikt eraan. 'Hoe is het
met je ma? Ik heb haar al een tijd niet gezien.'

'Goed, hoor.'

'En je pa?'

'Best.'

Dale schraapt zijn keel. 'Heeft hij wat aan die neger?'

'Volgens mij wel.'

'En hoe is het met zijn knie?'

Benny haalt zijn schouders op. 'Gaat wel. Hij kan in elk geval
weer rijden. Gaat vanavond naar St. Martinville, naar de terecht-
stelling van die jongen. Zei dat hij de boerderij maar even de
boerderij liet, want dat hij dat voor geen goud wilde missen.'

Dale krabt op zijn hoofd. 'Ze zetten de stoel in de gevangenis,
volgens de krant. Er zal niet veel te zien zijn.'

Benny haalt zijn schouders op en even zegt geen van beiden
iets.

'Maar goed,' zegt Benny na een tijdje. 'Ik ga in de wagen
zitten.'

'Oké,' zegt Dale, en hij kijkt de jongen na.

Lane

Op zijn rechterhand heeft Lane een litteken dat begint te branden als hij bepaalde dingen te lang vasthoudt, zoals het handvat van een bijl of een oestermes of een stuur; alsof de huid opnieuw opengetrokken wordt. Tegen de tijd dat ze bij het drassige land aan de rand van de Bayou Teche zijn, heeft hij er flink last van. Hij heeft het sinds zijn dertiende, de allereerste keer dat hij een ruit insloeg, voordat hij wist dat je je hand beter in een lap kon wikkelen, voordat hij wist hoe je sloten kraakte. Die eerste keer deed hij dat niet zozeer om iets te stelen als wel om iets terug te halen wat zijn rechtmatig eigendom was, een Remington 12-kaliber die van zijn opa was geweest en die zijn vader had ingezet bij een potje pokeren dat hij had verloren van een maat die ook in het suikerriet werkte, ene Guy Davis. Lane had een gat geslagen in het ruitje boven de keukendeurknop, zijn hand langs de scherpe glasranden door de opening gestoken en stond toen opeens zomaar in het huis van een ander: koude soep op het fornuis, een berg afwas in de gootsteen, modderschoenen bij de deur. Hij had de wond niet laten hechten, waardoor die niet mooi was genezen. Een kronkelende verdikking herinnert hem er steeds weer aan hoe makkelijk het is om in andermans huis in te breken.

Hij schudt zijn hand los en drukt de knokkels met het litteken tegen zijn mond, proeft het zilt van zijn eigen zweet. Hij

kan de *bayou* vanaf de weg niet zien, maar ruikt de drassige lucht ervan, een mengsel van mineraal, moeras en modder dat hem aan thuis doet denken. Suikerriet en katoenvelden hebben plaatsgemaakt voor pecangaarden die op hun beurt al gauw plaatsmaken voor de statige huizen met zuilengalerij rond de groenblijvende eiken aan de zoom van New Iberia. Hier zullen ze de nacht doorbrengen na de middernachtelijke terechtstelling in St. Martinville, twintig kilometer verderop. Seward is in slaap gevallen op de passagiersstoel. Hij ademt hees en door de manier waarop zijn kaak af en toe knapt vraagt Lane zich af of hij soms in zijn droom zit te eten. Het is door Lanes hoofd geschoten dat nu de commandant slaapt, hij met de stoel overal naartoe kan rijden waar hij wil, of op de vlucht kan slaan, maar hij heeft geen idee waar hij heen zou moeten en aangezien de helft van zijn tijd er al op zit, lijkt het hem beter die uit te zitten dan een nog zwaardere straf te riskeren. En dan zijn ze ineens aangekomen op hun bestemming met hun gruwelijke vracht.

Lane werpt een blik op de commandant. Seward beweegt, schraapt zijn keel en gaat verzitten met een snelle blik op Lane alsof hij wil nagaan of zijn dutje is opgemerkt. Dan schroeft hij de dop van de heupfles die altijd in zijn borstzak zit en drinkt, en nadat hij zijn mond heeft afgeveegd houdt hij zijn hand boven zijn ogen terwijl hij door de voorruit naar buiten tuurt.

Buiten glinstert de zon in stofdeeltjes die door het passerende verkeer opwerpen: wagens met suikerriet en tankauto's met olie, bruine tanks op diepladers. De motor van hun wagen bromt gestaag. 'Ben sinds '37 niet meer in New Iberia geweest,' zegt Seward ten slotte. Hij laat zijn hand vallen. 'Het jaar dat mijn kleindochter werd geboren en doodging.'

'Het jaar dat ik naar de gevangenis ging,' mompelt Lane. Hij denkt dat hij misschien wel door New Iberia is gereden toen de

vader van zijn vader ziek was, maar hij was toen nog een kind en het was midden in de nacht en hij weet niet zeker of het New Iberia was of een andere suiker- en oliestad. Hij weet nog dat zijn vader het over afval van de olievelden had en herinnert zich een veld vol olieboortorens in het maanlicht, een stad van spich-tige staken. Veel van het verleden doet zich zo aan Lane voor, in flitsen zonder samenhang. Het is alsof zijn bestaan vóór Angola een reeks is van losse, droomachtige momenten zonder verbindend element: een gans die verstrikt zit in gaas, zijn moeder die boven een soeppan staat te huilen in de tuin naast het huis, de blote lijfjes van zijn broers en zusjes in de regen. Aan Angola valt weinig te herinneren met zijn dagen die allemaal eender zijn.

Lane gaat langzamer rijden nu ze in de stad zijn. Tot nu toe reden ze alleen door moerasland, prairies en suikerrietvelden met af en toe een gehucht. Dit is de eerste echte stad die Lane ziet sinds hij zes jaar geleden in Thibodaux zijn vonnis te horen kreeg. Mannen zitten op stoelen in de schaduw voor een kapperszaak, waar de blauwwitrode paal langzaam rondjes draait naast het open raam. Mensen lopen door de straat langs etalages waar aangeklede etalagepoppen poseren en gebak en boeken en klokken uitgestald liggen. Voor de bioscoop staan onder een knipperende lichtreclame mensen in de rij voor de late middagvoorstelling. Ze wuiven zich koelte toe met wat ze maar in hun handen hebben. Lane weet nog goed hoe hij in de gevangenenbus zat vanaf de rechtbank in Thibodaux en verlangend naar dit soort straten keek. Nu voelt hij als hij uit het raam kijkt een onzekerheid die grenst aan paniek. Het ziet eruit als elke andere stad die hij ooit heeft gezien, maar hij had net zo goed op de maan kunnen zijn geland. Films, restaurants, winkeltjes, dure schoenen: niets lijkt nog iets te betekenen. Hij vraagt zich af of het dat ooit heeft gedaan.

‘Hier links.’ Seward wijst. ‘Iberia Street.’

Lane slaat af en stopt op Seward's aanwijzing voor een groot wit gebouw dat een eindje van de straat af staat, een vier verdiepingen hoog bouwwerk van cement en stucwerk met een hoge betonnen trap over de volledige breedte ervoor en pilasters tussen vijf spleetachtige vensters die tot bijna boven het gebouw doorlopen. De dubbele deuren en kozijnen zijn van mat aluminium en in de deuren zijn acht glanzende zilverkleurige schijven gegrift. Het lijkt op geen enkel ander gebouw dat Lane kent.

‘De rechtbank,’ zegt Seward. ‘Daarbinnen zit die nikker te wachten. In de cel bovenin. Die voelt zich niet zo jofel vanavond, dat zeg ik je.’

Lane zwijgt. De plotselinge nabijheid van de veroordeelde man tot de stoel die hem zal doden bezorgt Lane een vreemd gevoel. ‘Ik dacht dat hij in St. Martinville zat.’

‘Ha. Als ze hem in de gevangenis daar hadden gehouden, zouden de burgers van St. Martinville de klus al voor ons geklaard hebben nog voor we uit Angola waren vertrokken.’

Lane kijkt naar het gebouw en probeert zich de man daarbinnen voor te stellen, probeert te bedenken wat een mens doet als hij weet dat hij nog maar een paar uur te leven heeft. ‘Wat heeft hij gedaan?’ vraagt hij.

Seward spuugt uit het raam. ‘Een blank meisje verkracht. In haar eigen bed. Is door het raam naar binnen geslopen en heeft haar gepakt, terwijl haar pa in de kamer ernaast lag.’

Lane zwijgt even. ‘Heeft hij haar ook vermoord?’

‘Vermoord? Poe. Ik denk niet dat hij ergens veilig zou zijn geweest als hij haar ook nog had vermoord.’ Seward geeft een klopje op de zijkant van de wagen, zijn ring weerklinkt tegen het metaal. ‘Al maakt het weinig verschil,’ voegt hij eraan toe. ‘Ze heeft kort erna zelfmoord gepleegd. Heeft zich de volgende dag

door de kop geschoten met het geweer van haar pa.’

Buiten licht de hemel achter de rechtbank mysterieus en oranjeachtig op als in het brandseizoen, al is het niet die tijd van het jaar. Een kerkklok in de buurt luidt zes keer en Lane bedenkt dat de veroordeelde man datzelfde geluid hoort.